

Landstingen och kommunerna blåser till strid mot EU-direktivet!

Landstingen och kommunerna vill förändra tillämpningen av Arbetstidslagen i ensidigt arbetsgivarvänlig riktning och samtidigt slopa läkarnas jourersättning. Sveriges läkare har redan uttalat att de är beredda att strejka mot försämrade arbetsvillkor. Vilken spännande avtalsrörelse vi skall få 2007!

Läkarförbundets treårsavtal löper ut den 30 juni 2007. Redan nu har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tjuvstartat den kommande avtalsrörelsen med att reta upp hela Sveriges läkare. Landstingens centrala arbetsgivarorganisation har mycket välorganiserat samordnat landstingen i en gemensam aktion med uppsägning av lokala jouravtal och genom att till landstingen skicka ut cirkulär med en helt egen tolkning av Arbetstidslagen. Den nya tolkningen går helt på tvärs med tillsynsmyndigheten Arbetsmiljöverkets sedan länge väl kända kommentarer till lagen.

EUs arbetstidsdirektiv och arbetsmiljön. Några läkare har i debattartiklar motsatt sig införandet av EUs arbetstidsdirektiv med motiveringen att direktivet försämrar inte bara läkarnas arbetsmiljö utan också patientsäkerheten och kontinuiteten mellan läkare och patient. De har fel. EUs arbetstidsdirektiv syftar inte till att detaljstyra arbetstiderna. Tvärtom är avsikten att garantera alla anställda i Europa en god arbetsmiljö. För att det ändå skall vara möjligt att

arbeta på nätter och helger och vara i beredskap i hemmet, erbjuder direktivet stora möjligheter till avsteg i de fall arbetsgivare och arbetstagare sluter kollektivavtal om detta. Kravet på kollektivavtal finns för att ge de fackliga organisationerna möjlighet att bevaka att arbetstagarna inte utnyttjas med dålig arbetsmiljö eller orimliga arbetsvillkor.

Nästan alla regler i arbetstidsdirektivet är förhandlingsbara utan begränsningar. Svenska läkares nuvarande arbetssätt med jour och beredskap kan utan problem anpassas genom en kombination av små förändringar och avstegsavtal. För att få göra avsteg från direktivet krävs att SKL och Läkarförbundet kommer överens i centrala kollektivavtal. Och det är där skon klämmer.

SKL vill inte vare sig förhandla eller sluta kollektivavtal om arbetstiden. Deras vägval är påverkat av att arbetsgivare och arbetstagare är jämbördiga parter i kollektivavtalsförhandlingar. Och SKL vill inte vara jämbördig part med arbetstagarorganisationerna i frågan om arbetstiden. SKL väljer därför att mörka på att en tvångsmässig tillämpning av arbetstidsdirektivet i en högkvalificerad verksamhet som pågår dygnet runt, året runt, inte kan fungera. För att komma runt det uppenbara behovet av avstegsavtal väljer SKL att göra egna tolkningar av Arbetstidslagen, som skulle göra det möjligt för arbetsgivaren att ensidigt styra över arbetstiden utan att vara beroende av avstegsavtal.

SKL och läkarnas arbetsmiljö. SKL och landstingen går nu ut i offentligheten och påstår att de agerar för att förbättra läkarnas arbetsmiljö och vårdens kvalitet. Så är inte fallet. Ett av flera intressanta exempel på vad SKL egentligen vill uppnå är deras tolkning av Arbetstidslagen. Deras version av Arbetstidslagen skulle möjliggöra ett kontinuerligt bakjournsarbete under extremt långa perioder nästan utan ersättning och utan att arbete under dygnsvila eller veckovila skulle betraktas som störning. SKLs lösning är att beskriva primärjourns

kontakt med bakjouren, och bakjourens inryckning i aktivt arbete, som oväntade händelser motsvarande eldsvåda eller maskinhaveri.

»Nästan alla regler i arbetstidsdirektivet är förhandlingsbara utan begränsningar.«

Andra exempel på landstingens »intresse för läkarnas arbetsmiljö« är förslag om samjour mellan vårdcentraler på 10 mils avstånd från varandra och om att stänga sjukvårdsverksamhet med motiveringen att detta krävs för att garantera att läkarnas arbetstider följer EU-direktivet. Det är förstås aldrig politiskt lätt att lägga ned sjukvård, men att göra det med hänvisning till att arbetstidsdirektivet skulle kräva det är politisk ohederlighet av ett mått vi sällan sett tidigare.

vet. Det är förstås aldrig politiskt lätt att lägga ned sjukvård, men att göra det med hänvisning till att arbetstidsdirektivet skulle kräva det är politisk ohederlighet av ett mått vi sällan sett tidigare.

SKL och landstingen. SKL är en politisk paraplyorganisation som ständigt upprepar att man bara samordnar men inte styr över landstingen. I arbetstidsfrågan ser det ut som att SKL lyckats styra landstingen mera än att bara samordna dem. Kanske är det så lockande för SKL att ta chansen att äntligen sätta dit de besvärliga läkarna att de inte riktigt kan överblicka vad de håller på att ställa till med. SKL lyckas i ett enda grepp reta upp alla läkare, ifrågasätta myndigheten Arbetsmiljöverket, möjliggöra nedstängningar av sjukvård med grumliga motiveringar och få chansen att umgås med den nya borgerliga regeringen och kanske få resa till Bryssel för att försvara sin attack på de anställdas arbetsmiljö.

Har SKL ingenting lärt och ingenting glömt? SKLs agerande är en kamp med ojusta medel mot EUs arbetstidsdirektiv. SKL har som mål att förändra tillämpningen av lagen i ensidigt arbetsgivarvänlig riktning och vill samtidigt passa att ta bort ersättningen till läkarna för deras jourarbete. SKL och Läkarförbundet möttes för ett antal år sedan i en konflikt om just jouren. Sveriges läkare har redan uttalat att de självklart är beredda att också nu strejka mot försämrade arbetsvillkor. Vilken spännande avtalsrörelse vi skall få 2007!

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.*

CHRISTINA SPJUT
ordförande i Stockholms läns sjukvårdsområdes läkarförening, sektion inom Stockholms läkarförening
christina.spjut@sll.se